

تبدیل چابهار به قطب سوم پتروشیمی کشور

■ محمد هدایی

معاون اقتصادی و سرمایه‌گذاری منطقه آزاد چابهار

منطقه آزاد چابهار در ابتدای دهه هفتاد به همراه مناطق آزاد کیش و قشم تأسیس شده است و در حال حاضر این سازمان در پایان دهه سوم عمر خویش است که متأسفانه پیشرفت و بالندگی این سازمان متناسب با اهداف تعیین شده نیست. فارغ از علل مختلف که موجبات کنده پیشرفت این قسمت از میهن عزیزمان بوده‌اند طی سال‌های اخیر و ذیل توجهات مقام معظم رهبری تلاش بسیاری برای جبران توسعه نیافتگی در این منطقه محروم توسط دولت و سایر قوا صورت گرفته است که در نتیجه آن در حال حاضر این منطقه در حال تبدیل شدن به قطب سوم پتروشیمی کشور و همچنین از مناطق عمده فولاد در کشور است.

هم‌اکنون در محدوده منطقه آزاد چابهار مجموع سرمایه‌گذاری‌های در حال اجرا به بیش از ۲۰۰ هزار میلیارد تومان می‌رسد که امیدوارم از پایان سال ۱۴۰۲ به تدریج پروژه‌های بزرگ در حال اجرا در منطقه آزاد چابهار به بهره‌برداری برسند و تا پایان سال ۱۴۰۷ مجموع تولیدات واحدهای مستقر در منطقه آزاد (فقط واحدهایی که تا این تاریخ آغاز عملیات اجرایی داشته‌اند و بدون احتساب سرمایه‌گذاری از این تاریخ به بعد) به بیش از چهار و نیم میلیارد دلار در سال خواهد رسید که این امر موجب افزایش GDP کشور خواهد شد و تراز تجاری کشور را به سمت مثبت هدایت خواهد کرد.

برنامه جامعی در محدوده منطقه آزاد چابهار بر توسعه صنایع پایین دستی و تکمیل زنجیره تأمین در حوزه فولاد و پتروشیمی با رویکرد صادرات در حال تدوین است که امیدوارم با تحقق این اهداف میزان صادرات این منطقه طی پنج سال آینده بسیار فزون‌تر از مبلغ فوق‌الذکر باشد.

همچنین طرح تأمین بخش قابل توجهی از آب مورد نیاز شرق کشور نیز در این منطقه با سرمایه‌گذاری بیش از دو میلیارد دلاری در حال کلید خوردن است. با به بهره‌برداری رسیدن این طرح عظیم ملی ضمن ایجاد تعداد قابل توجهی شغل مستقیم موجبات توسعه شرق کشور نیز فراهم خواهد شد.

در اسناد فرا دستی با توجه ویژه به موقعیت جغرافیایی این منطقه بخشی از وظیفه توسعه ترانزیت نیز برعهده این سازمان قرار گرفته است که با عنایت به ایجاد اسکله‌های شهید بهشتی و شهید کلانتری در مجاورت دریای عمان و دهانه اقیانوس هند به عنوان بزرگ‌ترین بندر کشور خارج از خلیج همیشه فارس در محدوده منطقه آزاد و طرح اتصال چابهار به راه آهن سراسری از وظایف مهم این سازمان تبیین شده و در این راستا اقدامات بسیار خوبی با هماهنگی سازمان بنادر و کشتیرانی و وزارت راه و شهرسازی در حال انجام است که از جمله آن توسعه فاز دو اسکله شهید بهشتی، احداث راه آهن چابهار به زاهدان، احداث جاده‌های ترانزیتی، طراحی فرودگاه بین‌المللی و پیش‌بینی دو شهرک لجستیکی به مساحت تقریبی ۲۸۰ هکتار را می‌توان نام برد.

ضرورت توجه ویژه به توسعه ترانزیت زمانی آشکار می‌شود که کریدورهای شرق به غرب و جنوب به شمال که در محافل بین‌المللی بشدت مورد توجه هستند و آنجاست که اهمیت چابهار را در این کریدورها به خوبی خودنمایی می‌کند؛ هرچند با توجه به مشکلات عدیده کشور در توسعه زیرساخت‌ها کریدورهای مذکور توسط رقبای منطقه‌ای در حال تغییر مسیر است و کشور ما برای حفظ این مزیت خدادادی زمان زیادی را از دست داده است، ولی همچنان با توجه به اینکه مسیر ایران در این کریدورها همچنان نزدیک‌ترین و امن‌ترین مسیرهست، جای امیدواری برای استفاده از این موهبت الهی همچنان قابل تصور است. البته محقق شدن این هدف نیازمند توجه ویژه دولت و مجلس و تخصیص بودجه و امکانات لازم و تسریع در توسعه زیرساخت‌های ترانزیتی است.

